

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris
CZU 343.621(043.2)

PLOP Aliona

**RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU
PROVOCAREA ILEGALĂ A AVORTULUI**
Specialitatea 554.01 – Drept penal și execuțional penal

Autoreferatul tezei de doctor în drept

Chișinău, 2015

Teza a fost elaborată la Catedra Drept Penal și Criminologie a
Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova

Conducător științific:

BRÎNZA Sergiu, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
specialitatea 554.01 – Drept penal și execuțional penal

Referenți oficiali:

1. **GLADCHI Gheorghe**, doctor habilitat în drept, profesor universitar
2. **COJOCARU Rodion**, doctor în drept, conferențiar universitar

Componenta Consiliului Științific Specializat:

1. **CUȘNIR Valeriu, președinte**, doctor habilitat în drept, profesor universitar
2. **STATI Vitalie, secretar științific**, doctor în drept, conferențiar universitar
3. **GHEORGHITĂ Mihai**, doctor habilitat în drept, profesor universitar
4. **SEDLIȚCHI Iurie**, doctor în drept, profesor universitar
5. **TIMOTIN Mariana**, doctor în drept, conferențiar universitar
6. **VIZDOAGĂ Tatiana**, doctor în drept, conferențiar universitar
7. **PĂDURE Andrei**, doctor habilitat în medicină, conferențiar universitar

Susținerea va avea loc la 20 iunie 2015, ora 10:00, în ședința Consiliului Științific Specializat D 30.554.01-13 din cadrul Universității de Stat din Moldova (MD 2009, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. A.Mateevici, 60, bloc IV, aula 222).

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate pe pagina Web a CNAA (<http://www.cnaa.acad.md>), la Biblioteca Universității de Stat din Moldova și la Biblioteca Națională a Republicii Moldova.

Autoreferatul a fost expediat la „8” mai 2015.

*Secretar științific al
Consiliului Științific Specializat,
dr., conf. univ.*

STATI Vitalie

*Conducător științific,
dr. hab., prof. univ.*

BRÎNZA Sergiu

Autor:

PLOP Aliona
© PLOP Aliona, 2015

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Cu toate că în secolul al XXI-lea majoritatea sistemelor de drept nu mai absolutizează interzicerea avorturilor, problema legalității întreruperii cursului sarcinii pare a fi inepuizabilă. Aceasta deoarece, ipotetic vorbind, întreruperea cursului sarcinii conturează polarizarea a două interese diametral opuse, și anume: interesul femeii însărcinate și interesul fructului concepției. Astfel, oscilațiile cu privire la legalitatea întreruperii cursului sarcinii sunt condiționate de conținutul conferit dreptului la viață, dificultate ce derivă din imprecizia naturii relației „femeie însărcinată-produs al concepției”. De remarcat că o soluție unitară adoptată la nivel european este cu neputință, întrucât întreruperea cursului sarcinii are la bază probleme de natură religioasă, psihologică, etică, demografică și de politică penală. Dincolo de această realitate, cert este că atât la nivel european instituțional, cât și jurisprudențial, femeii însărcinate îi este recunoscut dreptul de a avea acces la întreruperea cursului sarcinii în condiții de legalitate și siguranță. Diferențe apar, însă, relativ la modul în care acesta este reglementat. Din această perspectivă, în contextul unei intense liberalizări a sistemului de incriminare a avortului, legiuitorul Republicii Moldova a raportat legalitatea întreruperii sarcinii la sistemul termenului de gestație și/sau la sistemul indicațiilor. Implicațiile unei asemenea incluziuni pe departe nu epuizează controversile legate de sănătatea reproducerii în latura legitimității întreruperii cursului sarcinii. În susținerea acestei alegații, cel mai convingător argument este lipsa unei concepții legislative coerente și bine gândite privind întreruperea cursului sarcinii în condiții de legalitate și siguranță. Astfel, de exemplu, indicațiile sociale și termenul limită maximal de întrerupere voluntară a sarcinii (până la 21 săptămâni de sarcină), consacrate în actele extrapenale de referință, au o natură superfluă, întrucât intră în contradicție cu dispoziția art.159 CP RM [2], precum și cu natura juridică a întreruperii cursului sarcinii. Un asemenea mod de reglementare creează o incertitudine justițiabilului privind semnificația preceptului incriminator. Toate aceste carențe și-au găsit nu doar oglindire în investigația autorului, dar și soluții concrete, care, consideră el, vor fi utile subiecților oficiali de aplicare în concret a legii penale, dar mai cu seamă legiuitorului.

În altă ordine de idei, avortul continuă să fie o metodă încă destul de frecventă de planificare familială, provocând riscuri reale pentru sănătatea femeilor; or, potrivit datelor oficiale, în Republica Moldova au fost înregistrate întreruperi de sarcină (în condiții de legalitate – *n.a.*): în anul 2009 – 14634; în anul 2010 – 14785; în anul 2011 – 15710; în anul 2012 –

14838; în anul 2013 – 14511 [4]. Totuși, cea mai stringentă problemă rămâne a fi întreruperile ilegale de sarcină. Iată de ce, apărarea juridico-penală împotriva întreruperii cursului sarcinii în condiții de nesiguranță pentru viața și sănătatea femeii însărcinate se impune a fi indispensabilă. Nu mai puțin importantă se prezintă elaborarea unui studiu temeinic, care ar tranșa diversele probleme ce domină în știința dreptului penal, începând cu oportunitatea răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului și finalizând cu incriminarea autoprovocării întreruperii sarcinii.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Generalizând asupra materialelor științifice analizate, autorul ajunge la concluzia că printre oamenii de știință care au contribuit tangențial la elaborarea concepției teoretice de soluționare a unor probleme privind răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului se numără: S.Brînza, V.Stati, L.Gîrla, A.Eșanu (*Republica Moldova*); A.E. Franț, D.V. Mihăiescu, M.Moise (Rotaru) (*România*); M.Киселева, Н.Е. Крылова, Л.А. Лазанович, В.Д. Менделсон, С.И. Михайличенко (*Federația Rusă*) etc. Totodată, nivelul de elaborare a concepției științifice privind răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului nu poate fi recunoscut ca aprofundat, întrucât coraportul femeie însărcinată-produs al concepției nu a devenit unul tranșant; nu au fost determinate limitele de manifestare a faptei de întrerupere a sarcinii în acord cu *modus operandi*; interpretarea interdisciplinară a conținutului normativ al art.159 CP RM nu a constituit o preocupare a doctrinarilor; nu a fost stabilit *in toto* coraportul dintre prevederea de la art.159 CP RM și unele infracțiuni similare; nu s-a format o viziune clară și precisă asupra momentului concret de consumare a infracțiunii și, implicit, asupra modalității componenței infracțiunii cercetate etc.

Scopul și obiectivele lucrării. Scopul tezei de doctorat rezidă în soluționarea problemelor privind instituirea, diferențierea și tragerea la răspundere penală pentru provocarea ilegală a avortului, precum și în formularea, la nivel de exegeză doctrinară, a unor recomandări în vederea eficientizării cadrului incriminator în materie și aplicării corecte și uniforme de către instanțele de judecată a normei de incriminare prevăzute la art.159 CP RM.

Pentru atingerea acestui scop se impune realizarea următoarelor *obiective*: cercetarea tezelor teoretice ale oamenilor de știință din țară și de peste hotare, care au supus investigației infracțiunea de provocare ilegală a avortului; verificarea oportunității incriminării faptei de întrerupere ilegală a cursului sarcinii; identificarea rațiunilor legiuitorului de a scoate indicațiile sociale din sfera cauzelor de nepedepsire pentru provocarea ilegală a avortului; elu-

cidarea poziției CtEDO prin prisma examinării unor cauze în care au fost abordate, direct sau tangențial, probleme legate de întreruperea sarcinii; analiza juridico-penală a elementelor constitutive, precum și a elementelor circumstanțiale agravante ale componenței infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM; argumentarea plenară și precisă a momentului de consumare a infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM; determinarea gradului de compatibilizare dintre art.159 CP RM și normele extrapenale de referință aplicate în procesul de apărare a ordinii de drept împotriva întreruperii cursului sarcinii în condiții de nesiguranță pentru viața și sănătatea femeii însărcinate; relevarea asemănărilor și deosebiriilor dintre infracțiunea prevăzută la art.159 CP RM și unele fapte penale conexe; conturarea carențelor tehnico-legislative de care, în opinia autorului, suferă norma de incriminare prevăzută la art.159 CP RM; elaborarea unui model incriminator al art.159 CP RM, sub forma unui proiect de lege, orientat spre eliminarea carențelor tehnico-juridice ce vizează norma investigată, specificate în teză.

Metodologia cercetării științifice. În procesul investigației au fost utilizate astfel de metode, precum: analitică, dialectică, exegetică, sistemică, prospectivă, comparativă, logico-juridică etc.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute constă într-o încercare, în premieră absolută în Republica Moldova, de a realiza la nivel de teză de doctorat o investigație a problemelor răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului. Aportul autorului la ridicarea nivelului de cercetare în materie se atestă în ***soluționarea problemei științifice de importanță majoră*** ce constă în fundamentarea științifică a momentului de consumare a infracțiunii de provocare ilegală a avortului în varianta-tip, având ca efect tranșarea polemicii doctrinare acerbe privind modalitatea componenței infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.159 CP RM, fapt ce permite aplicarea unitară a răspunderii penale pentru respectiva infracțiune.

Semnificația teoretică a lucrării. Teza de doctorat reprezintă o analiză complexă a temeiului real al răspunderii penale pentru fapta de provocare ilegală a avortului incriminată la art.159 CP RM, precum și a temeiului juridic al răspunderii pentru infracțiunea corespunzătoare, constând în componența de infracțiune, fiind relevate unele aspecte care au fost cercetate doar tangențial sau care au fost chiar omise în literatura de specialitate. *Per ansamblu*, lucrarea reprezintă o bază conceptuală care descrie la nivel teoretic: principiile aplicării corecte și uniforme a normei de incriminare prevăzute la art.159 CP RM cauzelor practice în procesul de încadrare juridică a faptelor; modalitățile de ajustare a cadrului incriminator care ar asigura

consecvența normelor juridico-penale în raport cu prevederile actelor normative extrapenale în materie; uniformizarea terminologiei consacrate în legea penală și în actele normative extrapenale de referință etc.

Valoarea aplicativă a lucrării își găsește oglindire în primul rând în activitatea științifică și cea didactică; or, exegezele doctrinare relevante în teza de doctorat vor contribui la dezvoltarea unor noi direcții de investigare a problemei privind calificarea corectă a infracțiunii de provocare ilegală a avortului, precum și vor facilita însușirea materiei în procesul de instruire. De asemenea, rezultatele investigației pot să-și găsească aplicare în activitatea de înfăptuire a justiției, întrucât tranșarea momentului concret de consumare a infracțiunii de provocare ilegală a avortului și, implicit, desemnarea urmărilor prejudiciabile ce derivă din elementul material, precum și relevarea criteriilor de delimitare a infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM de unele infracțiuni similare, au o importanță majoră în activitatea practică a subiecților imputerniciți cu aplicarea legii penale, în ceea ce privește aplicarea corectă și unitară a acestei norme. Nu în ultimul rând, critica deficiențelor de ordin tehnico-legislativ de care suferă dispoziția art.159 CP RM, precum și modelul incriminator propus în lucrare, pot fi luate în considerare în procesul de legiferare, în vederea perfecționării continue a legii penale.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere: au fost relevante fundamentele criminalizării faptei de întrerupere ilegală a cursului sarcinii cu încălcarea regulilor *lege artis* sau de către persoane necalificate; au fost desemnate soluțiile de încadrare în cazul varietăților situației-premise a infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM; prin prisma consimțământului victimei, a fost probată teza că infracțiunea de provocare ilegală a avortului în varianta-tip (alin.(1) art.159 CP RM), deși este o componentă materială, se comite doar cu intenție directă; a fost demonstrat că, *de lege lata*, dar și *de lege ferenda*, femeia însărcinată care își autoîntrerupe cursul sarcinii nu poate fi trasă la răspundere penală.

Implementarea rezultatelor științifice își găsește materializare în procesul de instruire a studenților, masteranzilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior cu profil juridic din Republica Moldova, precum și în activitatea practică a organelor de drept.

Aprobarea rezultatelor. Cele mai relevante concluzii și recomandări formulate în teză sunt reflectate în 8 publicații științifice. Totodată, unele viziuni, teze, concluzii și recomandări ce constituie rezultatul demersului științific au fost prezentate la: Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare” (Chișinău, 10-11 noiem-

brie 2014); Conferința științifică internațională „Rolul științei și educației în implementarea Acordului de Asociere la Uniunea Europeană” eveniment dedicat aniversării a 60 de ani ai academicianului Valeriu Canțer (Chișinău, 5 februarie 2015).

Publicații la tema tezei: 8 lucrări științifice.

Volumul și structura tezei: Introducere; 3 capitole ce cuprind 10 subcapitole; concluzii generale și recomandări; bibliografia din 238 titluri; declarația privind asumarea răspunderii; CV-ul autorului.

Cuvinte-cheie: avort, întreruperea cursului sarcinii, indicații medicale, produs al concepției, femeie însărcinată, termen de gestație, condiții de siguranță, consimțământ al victimei.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** se argumentează actualitatea și importanța temei cercetate, sunt specificate scopul și obiectivele tezei, este reflectată noutatea științifică a rezultatelor obținute, precum și problema științifică importantă în domeniul de cercetare. Tot aici este determinată semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, fiind etalată aprobarea rezultatelor și descris sumarul capitolelor tezei.

În **Capitolul 1 „Cercetarea situației în domeniul răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului în știința dreptului penal”**, alcătuit din trei subcapitole, se realizează o examinare a materialelor științifice publicate în țară și peste hotare, dedicate problemelor privind răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului, fiind evidențiat aportul oamenilor de știință în valorificarea temeiului real al răspunderii penale pentru infracțiunea de provocare ilegală a avortului, precum și a temeiului juridic al răspunderii pentru fapta prejudiciabilă corespunzătoare, constând în componența infracțiunii. Prin demersul întreprins au fost scoase în evidență gradul de investigație și importanța științifică pe care o discern studiile în această materie.

Printre cei mai de văză teoreticieni care au cercetat problema răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului se numără: S.Brînză, V.Stati, L.Gîrla, A.Eșanu (*Republica Moldova*); A.E. Franț, D.V. Mihăiescu, M.Moise (Rotaru) (*România*); М.Киселева, Н.Е. Крылова, Л.А. Лазанович, В.Д. Менделсон, С.И. Михайличенко (*Federația Rusă*) etc. Lucrările acestor autori au și constituit baza științifico-teoretică a tezei, iar alegerile care se regăsesc în studiile acestora au permis autorului să interpreteze noțiuni și termeni imprimați în conținutul normativ al art.159 CP RM, să determine semnele obiective și subiective ale infracțiunii de provocare ile-

gală a avortului și să stabilească conținutul și întinderea acestora, să identifice carențele de care, în opinia autorului, suferă cadrul incriminator etc.

În literatura de specialitate autohtonă, problemelor privind răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului li s-a acordat o atenție superficială, iar materialele științifice publicate în țară la tema tezei sunt numeric reduse, acestea având o conotație exegetică și critică. Facil, tema a fost abordată în unele articole științifice, manuale și comentarii științifico-practice. Sintetizând asupra materialelor științifice publicate în țară, în care sunt tratate elementele componenței de infracțiune prevăzute la art.159 CP RM, autorul remarcă că au fost omise următoarele subiecte de cercetare, care trebuiau să-și găsească reflectare în contextul unei analize juridico-penale: explicarea disonanței dintre conceptul formal și cel material al terminologiei utilizate în denumirea și dispoziția normei de la art.159 CP RM; relevarea particularităților etapelor activității infracționale neconsumate ale provocării ilegale a avortului; abordarea unor probleme legate de participare; analiza situației-premise și clarificarea rolului pe care îl comportă aceasta în planul încadrării juridico-penale a faptei etc. Cercetarea fragmentară a infracțiunii de provocare ilegală a avortului sesizată în materialele științifice publicate la tema tezei în țară, semnificația ei științifică și practică la etapa actuală de dezvoltare a legii penale a Republicii Moldova justifică o dată în plus necesitatea cercetării acestei componențe de infracțiune având ca scop mediat impulsivarea practicii de aplicare a art.159 CP RM. Cu atât mai mult se impune studiul acestei infracțiuni în condițiile în care patrimoniul doctrinar național este lipsit cu desăvârșire de abordări referitoare la: temeinicia incriminării faptei de întrerupere voluntară a cursului sarcinii în condiții de nesiguranță; soluționarea problemelor de încadrare ce derivă din concurența de norme penale și concursul de infracțiuni, privite în raport cu art.159 CP RM; oportunitatea incriminării autoîntreruperii cursului sarcinii etc.

Per a contrario, materialele științifice la tema tezei publicate peste hotare se particularizează printr-un conținut vast, cu abordări exegetice, dogmatice și critice. Autorul constată un interes sporit față de infracțiunea de provocare ilegală a avortului, aceasta fiind tratată în doctrina juridică de peste hotare din punct de vedere juridico-penal, criminologic și chiar sub aspect criminalistic. Deoarece implicațiile criminologice și criminalistice nu au intrat în sfera de interes a prezentului demers științific, autorul a considerat inoportun de a le pune la baza teoretico-metodologică a studiului. Astfel, au fost examinate îndeosebi materialele științifice care vizează, mai

mult sau mai puțin, problemele juridico-penale ale infracțiunii de provocare ilegală a avortului, cu prioritate publicate în ultimii ani.

În literatura de specialitate rusă, în special în autoreferate ale tezelor de doctorat și în articole științifice având ca obiect de studiu infracțiunea de provocare ilegală a avortului, direcțiile de cercetare sunt practic identice: investigarea apariției și dezvoltării legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile săvârșite în sfera reproductivă; abordarea unor probleme moral-etice și medico-sociale ale avortului la etapa actuală de dezvoltare a medicinei; dezbaterea problemei privind determinarea începutului vieții omeneste; caracterizarea juridico-penală a variantei-tip și a variantei agravate a infracțiunii de provocare ilegală a avortului; examinarea gradului de pericol social al provocării ilegale a avortului; analiza criminologică a provocării ilegale a avortului (etiologia provocării ilegale a avortului, particularitățile personalității victimei și a făptuitorului provocării ilegale a avortului) etc. Printre preocupările specialiștilor în domeniu se numără și studierea răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului potrivit legislațiilor penale ale altor state, precum și analiza retrospectivă a legislației penale în materie.

În literatura de specialitate română însă, schema de cercetare a infracțiunii analizate vizează: structura incriminării; condițiile preexistente; conținutul constitutiv; forme și sancționare; cauze justificative speciale și cele de nepedepsire.

Cu toate că patrimoniul doctrinar de peste hotare în materia studiată este bogat și diversificat, axa conceptuală a materialelor științifice analizate este de-a dreptul divergentă, întrucât există o polemică acerbă referitoare la: structura laturii obiective; încadrarea juridică a faptei în cazul varietăților descinse din situația-premisă sau în cazul erorilor de fapt; întinderea exactă a obiectului juridic special și a obiectului material; oportunitatea incriminării faptei de întrerupere a cursului sarcinii; necesitatea apărării penale a fructului concepției etc. În același timp, nivelul de elaborare a concepției științifice privind răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului nu poate fi recunoscut ca fiind temeinic, atât timp cât nu a fost formulată o viziune clară și precisă asupra modalității componenței de infracțiune cercetate. Iată de ce, *problema științifică de importanță majoră în domeniul de cercetare* constă în fundamentarea științifică a momentului de consumare a infracțiunii de provocare ilegală a avortului în varianta-tip, având ca efect tranșarea polemicii doctrinare acerbe privind modalitatea componenței de infracțiune prevăzute la alin.(1) art.159 CP RM, ceea ce permite aplicarea

uniformă a răspunderii penale pentru respectiva infracțiune. Direcțiile de soluționare a problemei științifice de importanță majoră în domeniul de cercetare au fost orientate spre: relevarea specificului întreruperii cursului sarcinii și coraportarea acestuia conținutului normativ *de lege lata*; identificarea modelului de inspirație legislativă care a stat la baza formulării dispoziției art.159 CP RM; interpretarea elementelor constitutive și a elementelor circumstanțiale agravante ale infracțiunii de la art.159 CP RM în cauze concrete din practica judiciară națională și de peste hotare; stabilirea coraportului dintre fapta infracțională incriminată la art.159 CP RM și unele infracțiuni similare; cercetarea subsidiară a unor modele de criminalizare a provocării ilegale a avortului și a autoîntreruperii cursului sarcinii; optimizarea cadrului incriminator în materia cercetată; determinarea limitelor de manifestare a faptei de întrerupere a cursului sarcinii în acord cu *modus operandi*; interpretarea interdisciplinară a conținutului normativ al art.159 CP RM; tranșarea coraportului femeie însărcinată-produs al concepției etc.

Capitolul 2 „Investigarea complexă a unor probleme referitoare la întreruperea cursului sarcinii”, alcătuit din trei subcapitole, este consacrat unei analize pluridisciplinare a întreruperii cursului sarcinii, analiză care se fundamentează pe anumite coordonate sistemice ale cadrului reglementar în materie, prin aceasta fiind scoase în evidență cele mai sensibile probleme care prezintă subiect de dispută, cum ar fi: polemica axată pe posibilitatea femeii de a avorta; identificarea coraportului dintre autonomia de voință a femeii însărcinate manifestată în valorificarea dreptului femeii la sănătatea reproducerii, inclusiv la maternitate, și a dreptului la viață al unei persoane potențiale (produsul concepției), problemă derivată din neclaritatea relației femeie însărcinată – făt (embrion); determinarea coraportului dintre indicațiile sociale și cele medicale de întrerupere voluntară a sarcinii; rațiunile legiuitorului de a scoate indicațiile sociale din sfera cauzelor de nepedepsire pentru provocarea ilegală a avortului (art.159 CP RM) etc.

Astfel, autorul ajunge la concluzia că dreptul persoanei de a procrea reclamă și un drept al femeii de a decide asupra păstrării sau întreruperii sarcinii, fiind o reflecție a respectului datorat libertății individuale a femeii și a vieții sale private. Dorința de a întrerupe sarcina, posibilitatea de a materializa respectiva dorință depind de relațiile sociale în ansamblu și de fiecare persoană în parte. Mai mult ca atât, dreptul femeii la maternitate, presupunând luarea *in personam* a deciziilor asupra problemei maternității (alin.(1) art.32 al Legii ocrotirii sănătății, nr.411 din 28.03.1995 [5]), corespundează cu obligația statului de a crea condiții necesare și optime pentru

valorificarea lui, fără a antrena în procesul decizional alte persoane decât femeia însărcinată. Iată de ce, propunerea invocată printr-un Proiect de lege [14] privind instituirea răspunderii contravenționale pentru „Efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii în lipsa acordului scris al soțului (sublinierea – A.P.), atunci când legea prevede obligativitatea lui” (alin.(3) art.77¹ din Codul contravențional al Republicii Moldova) nu a fost legiferată, reclamând grave deficiențe. Un argument cu valoare inestimabilă în justificarea dezacordului autorului față de proiectul inițiat se desprinde din jurisprudența constantă a Curții Europene, în special în cauza *Boso contra Italiei* [19]: „soțul femeii însărcinate nu are dreptul de a decide (sublinierea – A.P.) și nici măcar de a fi consultat în legătură cu decizia soției sale de a avorta”.

De lege lata, întreruperea cursului sarcinii se permite la simpla cerere, până la o anumită vârstă gestațională. O dovadă în acest sens este dispoziția de la alin.(2) art.32 al Legii ocrotirii sănătății, nr.411 din 28.03.1995 [5], potrivit căreia operația de întrerupere a cursului sarcinii poate fi efectuată până la sfârșitul primelor 12 săptămâni de sarcină (sublinierea – A.P.) în instituții medico-sanitare publice și private. Consacrarea sistemului termenului de gestație în materia întreruperii cursului sarcinii este confirmată în legislația națională și prin circumstanța de la lit.c) alin.(1) art.159 CP RM. Astfel, făcând o paralelă cu valoarea socială protejată prin incriminarea de la art.159 CP RM, deducem că instituirea anumitor limite asupra drepturilor reproductive ale femeii se fundamentează pe ideea de protecție a vieții sau sănătății femeii însărcinate. Aceasta deoarece, deși trăim într-o epocă a biotehnologiilor avansate, progresele realizate în medicină nu au reușit să înlăture riscul ce derivă din manevrele avortive. De aceea, evaluând riscul eventual pe care-l poate implica intervenția medicală avortivă asupra organismului pacientei, în majoritatea statelor lumii a fost încuviințată întreruperea voluntară a cursului sarcinii în interiorul unui termen de gestație timpuriu, fără a se lua în calcul anumite circumstanțe speciale.

După termenul de 12 săptămâni de gestație întreruperea cursului sarcinii este permisă doar în anumite circumstanțe prescrise în Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii [15]. Analizând în sistem prevederile acestui act normativ și dispoziția de la lit.c) alin.(1) art.159 CP RM, se deduce că legalitatea întreruperii voluntare a cursului sarcinii după termenul de 12 săptămâni este raportată la sistemul indicațiilor, prin aceasta stabilindu-se un echilibru fragil între drepturile fundamentale ale femeii însărcinate și ale entității vii, a cărei existență extrauteri-

nă este incertă. În conformitate cu pct.37 al Regulamentului privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii, temei de întrerupere voluntară a cursului sarcinii după primele 12 săptămâni și până la sfârșitul săptămânii a 21-a de sarcină îl constituie nu doar indicațiile medicale, dar și cele sociale. Deși s-ar părea că indicațiile sociale, odată consacrate într-un act normativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dispun de forță juridică, în realitate aceste indicații nu pot constitui circumstanțe care înlătură caracterul penal al faptei incriminate la art.159 CP RM. Aceasta deoarece, în conformitate cu prevederea de la lit.c) alin.(1) art.159 CP RM, doar indicațiile medicale, stabilite de Ministerul Sănătății, pot constitui temei de întrerupere a cursului sarcinii în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni. Lipsa relevanței la încadrare a indicațiilor sociale este justificată pe fundalul ierarhizării actelor normative. În definitivă, concepția legalității întreruperii voluntare a sarcinii după primele 12 săptămâni și până la sfârșitul săptămânii a 21-a de sarcină, în baza indicațiilor sociale, înscrisă în actul normativ emis de către Ministerul Sănătății, poartă un caracter iluzoriu, susceptibil de a induce în eroare destinatarii și beneficiarii actului normativ nominalizat. Astfel, în rezultatul studierii indicațiilor sociale reflectate în Anexa nr.2 la Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii, autorul constată că conținutul lor reflectă ideea asigurării unui confort personal, oricare ar fi el: spiritual, material. Dacă am admite întreruperea sarcinii în baza indicațiilor sociale plasând în prim-plan satisfacția femeii însărcinate bazată pe o armonie cu ambianța socială și morală, am desconsidera valori sociale primordiale, apărute fără rezervă: siguranța sănătății și vieții femeii însărcinate. Din aceste rațiuni, autorul consideră că cea mai optimă soluție care se impune în vederea asigurării coerenței dintre prevederile legii penale și cele din Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii este: abrogarea sintagmei „și sociale” din pct.2 și 37 ale Regulamentului respectiv și, implicit, a Anexei nr.2 la același act normativ [6, p.187]. Un asemenea mod de a reglementa întreruperea cursului sarcinii reprezintă o minimă conciliere între interesele femeii însărcinate și cele ale produsului concepției.

De asemenea, în latura demersului științific au fost abordate rațiunile incriminării faptei de întrerupere ilegală a cursului sarcinii, fiind aduse argumente pertinente în vederea menținerii în continuare a răspunderii penale pentru fapta prejudiciabilă prevăzută la art.159 CP RM. Ca o replică promotorilor dezincriminării provocării ilegale a avortului, care consideră că consimțământul femeii însărcinate trebuie să excludă întotdeauna răs-

punderea penală a persoanelor care realizează astfel de intervenții, indiferent de condițiile de realizare a acestora [16, p.18; 17, p.42], autorul susține tranșant că interesul protejat prin norma de incriminare de la art.159 CP RM – întreruperea cursului sarcinii în condiții de siguranță pentru sănătatea și viața femeii însărcinate – fiind un interes general, exclude în principiu disponibilitatea titularului de această valoare. Indisponibilitatea de valoare socială avută în vedere este confirmată indirect prin instituția cauzelor de învinuire privată. Astfel privite lucrurile, se remarcă că, în conformitate cu art.276 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova [1], infracțiunea de provocare ilegală a avortului (art.159 CP RM) nu constituie excepție de la regula oficialității începerii urmăririi penale. Aceasta înseamnă că urmărirea penală va fi începută indiferent de plângerea victimei. În definitivă, indisponibilitatea titularului de valoare socială protejată prin prisma art.159 CP RM dovedește caracterul adecvat, din punctul de vedere al politicii penale, al interdicției penale de a întrerupe cursul sarcinii de către persoane necalificate ori în condiții empirice [12, p.40].

În același traseu de cercetare a fost abordată jurisprudența Curții Europene în materia întreruperii cursului sarcinii și, implicit, stabilirea impactului pe care îl au art.2 și art.8 din Convenția Europeană [3] asupra limitelor legitimității întreruperii cursului sarcinii, fiind etalate problemele esențiale care au constituit obiect de examinare: este sau nu produsul concepției titularul dreptului la viață consfințit în art.2 din Convenția Europeană; este garantat în lumina Convenției sau nu femeii însărcinate un drept de a avorta; există anumite obligații ale statelor europene pentru a asigura exercitarea efectivă a accesului femeii la avort, în perioada în care este admisibilă, în principiu, întreruperea cursului sarcinii?

Autorul ajunge la concluzia că statutul ambiguu al produsului concepției derivă din faptul că în art.2 al Convenției Europene nu se dă definiția juridică a noțiunii de „viață” și nici a celei de „persoană”. De asemenea, se constată că drepturile revendicate în numele produsului concepției și cele ale femeii însărcinate sunt interconectate în mod indisolubil; or, „viața fătului este intim legată de viața femeii care îl poartă, ceea ce înseamnă că ea nu poate fi avută în vedere separat”, rațiuni din care produsului concepției nu-i este recunoscut și garantat un drept absolut la viață. În același timp, nicio ordine juridică nu poate admite existența simultană a două drepturi opuse în măsură să se distrugă reciproc [21]. Deși statele dispun de o marjă de apreciere privind protecția vieții intrauterine, aceasta trebuie orientată spre echilibrarea drepturilor conflictuale ale femeii însărcinate, deoarece

dreptul la viață al mamei are prioritate, întrucât femeia însărcinată este în mod manifest o „persoană” în sensul Convenției. În aceeași ordine de idei, se relevă că dacă art.2 din Convenția Europeană s-ar aplica în privința produsului concepției, în absența oricărei limitări exprese, ar urma să se deducă interdicția întreruperii sarcinii și atunci când aceasta ar pune în pericol însăși viața femeii însărcinate, iar statele membre ale Consiliului Europei, care au legalizat avortul, s-ar pomeni într-o situație absurdă; or, într-o astfel de interpretare, legislația lor ar deveni incompatibilă cu însuși art.2 din Convenție.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene [18, §63; 20, §§179-182], decizia unei femei însărcinate de a continua sau nu sarcina intra în sfera vieții private și a autonomiei de voință, consacrate în art.8 din Convenția Europeană. În același timp, restrângerea întreruperii cursului sarcinii la anumite situații speciale legalmente consfințite nu constituie o imixtiune asupra drepturilor femeii la respectarea vieții private, atât timp cât avortul este în principiu admis, chiar și într-o manieră restrânsă. De vreme ce un stat adoptă norme legale ce permit întreruperea cursului sarcinii în anumite circumstanțe, acesta are obligația pozitivă de a crea un cadru juridic procedural care să permită femeii însărcinate să-și exercite accesul la un avort legal sau cel puțin să i se asigure posibilitatea de a fi audiată în persoană și de a i se lua în considerare opinia. Raportând reglementările consacrate în legislația națională privind întreruperea cursului sarcinii la aspectele abordate de Curtea Europeană în această materie, se deduce asupra posibilității reduse ca Republica Moldova să fie condamnată pentru încălcarea art.2 sau a art.8 din Convenția Europeană; or, situațiile din legislațiile restrictive ale unor state europene care au constituit obiectul jurisprudenței instanței europene nu se atestă în planul cadrului juridic național.

Capitolul 3 „Analiza juridico-penală a infracțiunii de provocare ilegală a avortului potrivit legii penale a Republicii Moldova”, compus din patru subcapitole, este destinat investigării temeiului juridic al răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului, în corespundere cu schema consacrată în știința dreptului penal național. Astfel, au fost abordate la nivel de exegeză doctrinară elementele constitutive, precum și elementele circumstanțiale agravante ale infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM.

În special, în contextul cercetării obiectului infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM, se reliefează structura unitară a obiectului juridic special al infracțiunii, precum și conținutul exact al valorilor sociale și, implicit, al relațiilor sociale referitoare la acestea, apărute prin prisma art.159 CP RM.

Astfel, autorul consemnează că în procesul de identificare a valorilor sociale lezate ori amenințate prin comiterea acestei infracțiuni trebuie să se ia în calcul, printre altele, impactul exercitat asupra acestora prin intermediul laturii obiective. O interpretare de ansamblu a alin.(1) art.159 CP RM permite autorului să constate că acțiunea de întrerupere a cursului sarcinii nu atestă în mod exclusiv caracter prejudiciabil. Or, nu orice întrerupere a sarcinii este considerată ilegală și pasibilă de pedeapsă în conformitate cu art.159 CP RM, ci doar acea care întrunește condițiile referitoare la locul comiterii infracțiunii ori la circumstanțele în care a fost săvârșită acțiunea prejudiciabilă. Astfel, coroborând scopul pe care l-a urmărit legiuitorul la incriminarea faptei de întrerupere ilegală a cursului sarcinii cu semnele laturii obiective a infracțiunii, autorul consideră că obiectul juridic special al infracțiunii de provocare ilegală a avortului în varianta-tip este reprezentat de relațiile sociale cu privire la întreruperea cursului sarcinii în condiții de siguranță pentru sănătatea și viața femeii însărcinate [13, p.392]. Din conținutul opiniei formulate rezultă că viața și sănătatea femeii însărcinate nu este lezată în mod efectiv, însă este amenințată (pusă în pericol) de a fi lezată, deoarece sunt neglijate unele cerințe înscrise în legislația extrapenală de referință ce reglementează modul de realizare a întreruperii voluntare a cursului sarcinii în condiții de siguranță. Veridicitatea celor consemnate se dovedește și prin tipologia infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei la care se atribuie infracțiunea prevăzută la art.159 CP RM: infracțiuni care pun în pericol viața și sănătatea persoanei.

Întrucât prin modul de incriminare a faptei de întrerupere a cursului sarcinii se apără relațiile sociale cu privire la întreruperea cursului sarcinii în condiții de siguranță pentru sănătatea și viața femeii însărcinate, se argumentează că doar corpul femeii însărcinate poate fi obiect material al infracțiunii, nu și corpul produsului de concepție [8, p.42]. Aceasta deoarece realizarea întreruperii sarcinii presupune, în primul rând, o acțiune exercitată asupra corpului femeii însărcinate – entitate corporală, prin intermediul căreia este lezată însăși valoarea socială și, implicit, relația socială referitoare la aceasta, ocrotită prin prisma art.159 CP RM

În urma analizei critice a opiniilor doctrinare a fost demonstrat că victimă a infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM nu poate fi embrionul (fătul), întrucât *de lege lata* viața intrauterină nu constituie obiectul apărării penale. Titulara valorii sociale împotriva căreia se îndreaptă infracțiunea și care suferă nemijlocit urmarea prejudiciabilă cauzată prin infracțiune este doar femeia însărcinată care a consimțit asupra manoperelor avortive. Dacă

femeia însărcinată nu și-a exprimat acordul la întreruperea cursului sarcinii, aceasta va fi recunoscută victimă a infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății (art.151 CP RM). Deci, concluzia care se impune în legătură cu acest semn constitutiv este următoarea: victima infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM dispune de calități speciale, aceasta fiind reprezentată de femeia însărcinată căreia i se întrerupe cursul sarcinii cu consimțământul ei.

Exegeza referitoare la latura obiectivă a infracțiunii a permis autorului să constate că în sensul juridico-penal al conceptului „avort” utilizat în titlatura normei de incriminare analizate este, pe de o parte, mai îngust decât sensul medical, întrucât nu se referă la întreruperea spontană a cursului sarcinii (denumit și avort patologic), determinat exclusiv de existența unor factori și condiții patologice; iar, pe de altă parte, este mai larg, deoarece se răsfrânge la întreg termenul de gestație. Dincolo de aceste deosebiri, fie de fond sau de nuanțe, pentru a exclude orice dubiu asupra preceptului normei de incriminare care eventual poate să apară la destinatarul și beneficiarul legii penale, autorul pledează pentru remanieri terminologice, astfel încât titlul normei de incriminare să corespundă dispoziției acesteia, dar, deopotrivă, sensului medical și celui uzual al faptei incriminate. Cu toate că calificarea infracțiunii se realizează în acord cu dispoziția de incriminare (alin.(1) art.113 CP RM), nu însă cu titulatura articolului, problema necoresponderii conceptului formal cu cel material al actului de conduită interzis are impact asupra calității tehnico-legislative a Codului penal, motiv din care se pledează pentru înlocuirea sintagmei „provocarea ilegală a avortului” prin locuțiunea „întreruperea ilegală a cursului sarcinii”, întrucât *de lege lata* titulatura art.159 CP RM este una marginală, nereflexând adevărata semnificație a acțiunii prejudiciabile supuse punibilității [7, p.75].

În altă ordine de idei, în planul examinării laturii obiective, a fost abordată structura acesteia, fiind tranșată polemica privind modalitatea compunerii de infracțiune prevăzute la alin.(1) art.159 CP RM, dar și momentul concret de consumare a acesteia. În același rând, au fost identificate *in concreto* ipotezele urmărilor prejudiciabile care derivă din activitatea infracțională de întrerupere a cursului sarcinii de către persoane care nu au studii medicale superioare speciale sau de către persoane care dispun de astfel de studii, însă cu încălcarea regulilor *lege artis* prescrise pentru acest gen de intervenție. Astfel, reieșind din textul de lege prevăzut la alin.(1) art.159 CP RM, nu putem să nu remarcăm că activitatea infracțională este desemnată printr-un substantiv provenit dintr-un verb – „întrerupere”, acesta fiind uti-

lizat pentru a descrie concomitent *verbum regens*, adică acțiunea incriminată și urmarea prejudiciabilă constând într-o vătămare materială, fără de care nu poate exista infracțiunea. În așa mod, din punct de vedere tehnico-legislativ, autorul consideră că rezultatul infracțional este comprimat în acțiunea incriminată. În același timp, din punctul de vedere al realității de fapt, acțiunea și urmarea sunt distincte; or, în realitatea obiectivă există o urmare nemijlocită distinctă de acțiunea incriminată. În concluzie, susține autorul, în varianta-tip, provocarea ilegală a avortului (alin.(1) art.159 CP RM) este o infracțiune materială [10, p.114], presupunând în orice caz ca manoperele avortive să fi avut ca rezultat întreruperea cursului firesc al sarcinii, care poate să se concretizeze, alternativ, în: suprimarea produsului concepției *in utero* (deces fetal intrauterin), chiar și neurmată de expulzare; expulzarea ori eliminarea produsului concepției ca efect al manoperelor avortive, indiferent dacă supraviețuiește și se naște viu ori dacă moartea acestuia s-a produs înaintea, în timpul sau imediat după expulzare. În raport cu ultimul rezultat infracțional propice întreruperii cursului sarcinii, autorul invocă concretizarea: decesul produsului concepției în timpul expulzării, precum și imediat după expulzare trebuie să se afle în legătură de cauzalitate cu manoperele avortive exercitate asupra produsului concepției în perioada anterioară expulsiei sale complete, inclusiv în timpul travaliului. Însă, dacă în timpul ori după expulzarea produsului concepției care supraviețuiește manoperelor avortive se realizează o influență nemijlocit infracțională îndreptată deja asupra nou-născutului, în rezultatul căruia survine decesul acestuia sub formă de moarte cerebrală, aflat în legătură de cauzalitate cu fapta prejudiciabilă îndreptată asupra nou-născutului, întrucât momentul de debut al vieții persoanei se consideră apariția unei oarecare părți a corpului copilului din pântecul mamei, cele comise vor alcătui un concurs real de infracțiuni, și anume: alin.(1) art.159 și art.145 alin.(2) lit.e) CP RM.

În altă ordine de idei, analiza dispoziției normei de incriminare prevăzute la art.159 CP RM a permis autorului să identifice una dintre cele mai importante particularități ale infracțiunii de provocare ilegală a avortului, constând în incidența unei situații-premise – existența în fapt a sarcinii aflate în curs, privită ca stare de fapt, fără de care actul de conduită înscris în dispoziția art.159 CP RM nu se poate realiza pentru a putea constitui infracțiune. Astfel, în ipoteza în care se realizează manopere avortive în baza consimțământului femeii care era în eroare în privința sarcinii, despre care făptuitorul nu avea cunoștință de cauză, manoperele conducând la decesul victimei, cele comise trebuie încadrate în baza art.27 și art.159 alin.(2) lit.c)

CP RM, adică tentativă la întreruperea cursului sarcinii care a provocat din imprudență decesul victimei. Întrucât manoperele avortive nu și-au produs efectul scontat din cauze independente de voința făptuitorului, dat fiind lipsa sarcinii, anume tentativa la întreruperea cursului sarcinii care a provocat din imprudență decesul victimei este soluția corectă de încadrare și nu infracțiunea de lipsire de viață din imprudență, fapt consumat [11, p.118]. Această soluție de încadrare se reține și pentru ipoteza în care se produce din imprudență decesul femeii ca efect al manoperelor avortive realizate asupra acesteia, la care produsul concepției decedase din cauze neimputabile făptuitorului. Dacă această urmare prejudiciabilă nu a survenit ca efect al realizării manoperelor avortive, în ipoteza în care produsul concepției este deja mort din cauze neimputabile făptuitorului, se va aplica art.27 și art.159 alin.(1) CP RM. De asemenea, autorul ajunge la concluzia că fapta prejudiciabilă incriminată la art.159 CP RM, manifestată în întreruperea cursului sarcinii, poate să se realizeze în orice fază a gestației, până în momentul începerii procesului fiziologic al nașterii naturale, marcat prin apariția unei oarecare părți a corpului copilului din pântecul mamei. Din aceste rațiuni, orice întrerupere a cursului sarcinii cu consimțământul femeii însărcinate, realizată după săptămâna a 21-a de sarcină (termen limită maximal consacrat în pct.37 din Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii [15] până la care se poate întrerupe cursul sarcinii), indiferent dacă este săvârșită de către un medic obstetrician-ginecolog sau nu, trebuie considerată infracțiune de provocare ilegală a avortului, desigur dacă sunt întrunite și celelalte semne obiective și subiective cerute de textul legii de la art.159 CP RM. În aceeași ordine de idei, autorul argumentează că situația-premisă va fi incidentă indiferent de gradul de dezvoltare a produsului concepției ori de modul în care evoluează cursul sarcinii sau de verosimilitatea neajungerii acesteia la termen.

În alt context, a fost determinat conținutul și întinderea exactă a semnelor secundare ale laturii obiective cu relevanță asupra încadrării. După modul de consacrare, autorul le împarte, convențional, în: semne secundare explicite și semne secundare implicite. Printre semnele secundare obligatorii ale laturii obiective prevăzute explicit în textul de lege se enumeră:

- *locul comiterii infracțiunii*: în afara instituțiilor medicale sau cabinelor medicale autorizate în acest scop (lit.a) alin.(1) art.159 CP RM);

- *circumstanțele comiterii infracțiunii*: 1) în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa indicațiilor medicale, stabilite de Ministerul Sănătății (lit.c) alin.(1) art.159 CP RM); 2) în cazul contraindicațiilor medicale pen-

tru efectuarea unei asemenea operații (lit.d) alin.(1) art.159 CP RM); 3) în condiții antisanitare (lit.e) alin.(1) art.159 CP RM).

La semnele secundare obligatorii ale laturii obiective prevăzute implicit în textul de lege se raportează circumstanța *consimțământul femeii însărcinate*, aceasta constituind deopotrivă și un criteriu de delimitare dintre infracțiunile prevăzute la art.159 și la art.151 CP RM. Pornindu-se de la ideea că un acord eficient este raportat la caracterul neviciat al acestuia, demersul științific s-a focusat pe trasarea, dintr-o perspectivă juridico-penală, a condițiilor de valabilitate a consimțământului victimei. Autorul consideră că neglijarea condiției de formă consacrate în pct.18 al Regulamentului privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii, potrivit căreia femeile gravide, care efectuează o întrerupere voluntară a cursului sarcinii, înainte de efectuarea intervenției își vor exprima consimțământul prin semnarea acordului informat, nu afectează existența consimțământului atât cât el există în fapt [9, p.71].

În rezultatul cercetării întreprinse cu referire la latura subiectivă, au fost prezentate rațiunile din care tocmai intenția directă este cea cu care se comite infracțiunea prevăzută la art.159 CP RM. Aceasta deoarece consimțământul femeii însărcinate la întreruperea sarcinii practic eclipsează eventualitatea ca făptuitorul să admită, sub aspect volitiv, survenirea urmării prejudiciabile. Mai mult ca atât, producerea urmării prejudiciabile constituie însuși obiectivul realizării manoperelor avortive. Incontestabil, atunci când făptuitorul își reprezintă acțiunea sa, modul de înfăptuire, urmarea prejudiciabilă la care conduce manopera avortivă și, în aceste condiții, urmărește producerea acelei urmări, în mod conștient acționează cu intenție directă.

În alt context, se prezintă argumentele de rigoare potrivit cărora subiectul infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM este unui general, putând fi atât o persoană care nu are studii medicale superioare speciale, cât și o persoană care dispune de aceste studii. Analizând prevederile normative în domeniul calificărilor medicale, autorul conchide următoarele: dreptul de a desfășura activitate practică de întrerupere a cursului sarcinii îl au persoanele care dispun de calificarea de medic specialist sau, altfel spus, persoanele care sunt medici specialiști în obstetrică-ginecologie. Raportând realitatea juridică referitoare la persoana abilitată cu drept de întrerupere a sarcinii dedusă din actele extrapenale de referință la conținutul sintagmei înscrise în lit.b) alin.(1) art.159 CP RM, a fost depistată incoerența că nu de fiecare dată persoana care dispune de dovada studiilor medicale superioare

speciale deține și calificarea de medic specialist; or, medicul obstetrician-ginecolog care nu a fost atestat, nu a exercitat profesia de medic obstetrician-ginecolog mai mult de 3 ani ori a fost condamnat, fiindu-i aplicată pedeapsa cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de medic specialist, își pierde calificarea, însă el în continuare dispune de studii medicale superioare speciale. Totuși, reieșind din litera legii, persoana care nu are calificarea de medic specialist, dar deține dovada studiilor medicale de rezidențiat la specializarea Obstetrică și Ginecologie, adică posedă diploma de medic specialist, nu este considerată persoană care nu are studii medicale superioare speciale. În continuarea analizei sale, autorul consemnează că răspunderea penală a medicilor obstetricieni-ginecologi în baza art.159 CP RM se impune ca efect al încălcării unor reguli *lege artis* referitoare la locul săvârșirii manoperelor avortive (lit.a) alin.(1) art.159 CP RM) ori la circumstanțele întreruperii cursului sarcinii (lit.c)-e) alin.(1) art.159 CP RM). Oricare altă deviere de la regulile *lege artis* înscrise în Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii nu pot să genereze răspunderea penală în baza art.159 CP RM. În sarcina medicului obstetrician-ginecolog se pot reține elementele componenței de infracțiune prevăzute la art.213 CP RM, cu condiția ca încălcarea acestei reguli să fi fost comisă din neglijență, prin care pacientei i s-a cauzat o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății ori a urmat decesul acesteia. Cu această ocazie, se argumentează că între alin.(2) art.159 și art.213 CP RM nu există o concurență de norme în sensul art.116-118 CP RM, dar și eventualitatea unui concurs ideal dintre cele două infracțiuni; or, printr-o singură faptă de încălcare a regulilor *lege artis* admise la întreruperea cursului sarcinii, medicul obstetrician-ginecolog nu poate să acționeze în baza unei intenții directe și în baza unei neglijențe.

Analizând posibilitatea ca autoîntreruperea cursului sarcinii să intre în sfera octrotirii penale, autorul ajunge la concluzia că nu există nicio premisă fundamentată științific de a considera că subiect al infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM este femeia însărcinată, după cum nu se poate accepta incriminarea autoîntreruperii cursului sarcinii într-o normă distinctă, așa cum este ea întâlnită în Codul penal al Spaniei, al Elveției, al Austriei etc.

Analiza conținutului alin.(2) art.159 CP RM a permis stabilirea aspectelor particularizante ale variantelor agravate ale infracțiunii de provocare ilegală a avortului, și anume: reținerea unui obiect juridic complex; prezența a două forme de vinovăție; incidența a două urmări prejudiciabile (una primară și alta subsecventă), care, la rândul lor, generează o dublă legătură

de cauzalitate. Se susține că vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății ori decesul victimei trebuie să reprezinte o dezvoltare progresivă a întreruperii cursului sarcinii, absorbind în acest proces de amplificare progresivă ceea ce constituie *primum delictum*, înscriindu-se în același proces causal. Dacă urmările prejudiciabile manifestate prin vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății sau prin decesul victimei se află în legătură causală cu alte fapte decât întreruperea cursului sarcinii (de exemplu, cu lăsarea victimei în primejdie), alin.(2) art.159 CP RM nu poate fi reținut la încadrare. Tot astfel, dacă decesul victimei ori vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății intervine din unele cauze exterioare, independente de manoperele avortive practicate asupra acesteia, fapta autorului va constitui doar infracțiunea prevăzută la alin.(1) art.159 CP RM.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Rezultatele obținute în cadrul investigării răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului constau în:

1. Analiza materialelor științifice care au abordat infracțiunea de provocare ilegală a avortului și în identificarea problemei științifice de importanță majoră în domeniul de cercetare.

2. Argumentarea oportunității apărării prin mijloace juridico-penale a întreruperii cursului sarcinii în condiții de siguranță pentru viața și sănătatea femeii însărcinate.

3. Circumstanțierea gradului de compatibilizare dintre art.159 CP RM și normele extrapenale de referință.

4. Tranșarea polemicii referitoare la evoluarea indicațiilor sociale în calitate de cauze de nepedepsire pentru provocarea ilegală a avortului.

5. Elucidarea jurisprudenței CtEDO în materia întreruperii cursului sarcinii și, implicit, în stabilirea impactului pe care îl au art.2 și art.8 din Convenția Europeană asupra limitelor legitimității întreruperii sarcinii.

6. Relevarea conținutului și alcătuirii elementelor constitutive și a elementelor circumstanțiale agravante ale infracțiunii de provocare ilegală a avortului.

7. Stabilirea exactă a momentului de consumare a infracțiunii de provocare ilegală a avortului, prin aceasta fiind soluționată problema științifică de importanță majoră în domeniul de cercetare.

8. Demonstrarea tezei, potrivit căreia, *de lege lata*, dar și *de lege ferenda*, autoîntreruperea cursului sarcinii nu poate să intre în vizorul legii penale a Republicii Moldova.

9. Identificarea deficiențelor tehnico-legislative de care suferă norma de incriminare prevăzută la art.159 CP RM.

10. Elaborarea modelului incriminator al art.159 CP RM, sub forma unui proiect de lege orientat spre înlăturarea deficiențelor tehnico-juridice ce vizează norma respectivă, specificate în teză.

Generalizând asupra cercetării complexe realizate în studiul destinat răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului, autorul formulează următoarele **concluzii**:

1) *De lege lata*, există o necorespondere vădită între denumirea art.159 CP RM și conținutul constitutiv al textului incriminator; or, din punct de vedere medical, între sintagmele „provocarea avortului” și „întreruperea cursului sarcinii” există un coraport de parte-întreg, în sensul că nu orice întrerupere a cursului sarcinii este neapărat o provocare a avortului.

2) Prin norma de incriminare prevăzută la art.159 CP RM, legiuitorul nu restricționează întreruperea cursului sarcinii, ci supune punibilității manoperele avortive realizate de către persoane necalificate sau cu încălcarea regulilor *lege artis* prescrise pentru acest gen de intervenție.

3) Produsul concepției nu este apărat nici în plan secund prin prisma art.159 CP RM, de aceea corpul embrionului (fătului) nu poate să apară în calitate de obiect material al infracțiunii, după cum nu poate fi considerat victimă a infracțiunii de la art.159 CP RM.

4) În varianta-tip, provocarea ilegală a avortului (alin.(1) art.159 CP RM) este o infracțiune materială, astfel încât, din punct de vedere tehnico-legislativ, rezultatul infracțional este comprimat în acțiunea incriminată, iar din punctul de vedere al realității de fapt, acțiunea și urmarea sunt distincte. Or, în realitatea obiectivă există o urmare nemijlocită distinctă de acțiunea incriminată, care poate să se concretizeze, alternativ, în: suprimarea produsului concepției *in utero* (deces fetal intrauterin), chiar și neurmată de expulzare; expulzarea ori eliminarea produsului concepției ca efect al manoperele avortive, indiferent dacă supraviețuiește și se naște viu ori dacă moartea acestuia s-a produs înaintea, în timpul sau imediat după expulzare.

5) Pentru a reține la încadrare art.159 CP RM, este necesară incidența în toate cazurile a situației-premise, constând în existența unei sarcini aflate în curs, fiind irelevante: stadiul de evoluție a sarcinii (termenul de gestație); gradul de dezvoltare a produsului concepției; modul în care evoluează cursul sarcinii; verosimilitatea neajungerii acesteia la termen.

6) Dintre toate semnele secundare ale laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM cu relevanță asupra încadrării, doar consim-

țământul victimei are o natură implicită, îndeplinind rolul de: 1) circumstanță cumulativă cu oricare dintre semnele secundare explicite referitoare la locul (lit.a) alin.(1) art.159 CP RM) sau la circumstanțele comiterii infracțiunii (lit.c)-e) alin.(1) art.159 CP RM); 2) criteriu de delimitare dintre infracțiunile prevăzute la art.159 și la art.151 CP RM.

7) În timp ce victima infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM dispune de calități speciale (femeie însărcinată), subiectul acestei infracțiuni este unul necircumstanțiat.

8) Doar intenția directă este cea care caracterizează atitudinea psihică cu care acționează făptuitorul pentru a realiza latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.159 CP RM.

În scopul perfecționării legii penale, dar și a actelor extrapenale de referință, au fost înaintate următoarele propuneri *de lege ferenda*: 1) redefinirea articolului 159 CP RM: din „Provocarea ilegală a avortului” în „Înteruperea ilegală a cursului sarcinii”; 2) completarea dispoziției alin.(1) art.159 CP RM cu termenul „ilegală”, care să urmeze după cuvântul „înteruperea”; 3) înlocuirea, în prevederea de la alin.(1) art.159 CP RM, a cuvântului „mijloace” prin termenul „metode”; 4) reformularea dispoziției de la lit.a) alin.(1) art.159 CP RM după cum urmează: „în afara instituțiilor medico-sanitare sau cabinetelor medicale investite cu acest drept”; 5) reformularea conținutului prevederii de la lit.b) alin.(1) art.159 CP RM după cum urmează: „de către o persoană care nu are calificarea de medic specialist în obstetrică-ginecologie”; 6) înlocuirea, în prevederea de la lit.d) alin.(1) art.159 CP RM, a cuvântului „operații” prin termenul „intervenții”; 7) reformularea sancțiunii pentru fapta prejudiciabilă incriminată la alin.(1) art.159 CP RM, astfel încât sintagma „sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani” să fie amplasată după cuvintele „închisoare de până la 2 ani”, după cum urmează: „în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani”; 8) completarea alin.(2) art.159 CP RM cu lit.a) având următorul conținut: „săvârșită din interes material”; 9) excluderea sintagmei „și sociale” din pct.2 și 37 ale Regulamentului Ministerului Sănătății privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii, aprobat prin Ordinul nr.647 din 21.09.2010 și, implicit, abrogarea Anexei nr.2 la același act normativ.

Urmare a celor relevate, se propune următoarea redacție a art.159 CP RM:

Articolul 159. Întreruperea ilegală a cursului sarcinii

(1) Întreruperea ilegală a cursului sarcinii, prin orice metode, săvârșită:

a) în afara instituțiilor medico-sanitare sau cabinetelor medicale învestite cu acest drept;

b) de către o persoană care nu are calificarea de medic specialist în obstetrică-ginecologie;

c) în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa indicațiilor medicale stabilite de Ministerul Sănătății;

d) în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea intervenții;

e) în condiții antisanitare,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită din interes material;

b) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății;

c) care a provocat din imprudență decesul victimei,

se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Avantajele acestor recomandări se evidențiază în următoarele domenii:

• **Domeniul legislativ:** Prin implementarea recomandărilor propuse s-ar asigura:

1) o diferențiere a răspunderii penale pentru întreruperea cursului sarcinii având la bază poziția psihică egoistă a făptuitorului de natură patrimonială;

2) uniformizarea terminologiei consacrate în legea penală și în actele normative extrapenale de referință;

3) consecvența normelor juridico-penale în raport cu prevederile actelor normative extrapenale de referință.

• **Domeniul jurisprudențial:** S-ar asigura aplicarea corectă și uniformă de către instanțele de judecată a normei de incriminare prevăzute la art.159 CP RM;

• **Domeniul economic:** Se vor evita cheltuielile în legătură cu rejudecarea cauzelor ca efect al reîncadrării: 1) art.159 CP RM în: art.149, art.157, art.213 CP RM; 2) art.145 sau art.151 CP RM în art.159 CP RM.

Planul cercetărilor de perspectivă în investigarea temei este direcționat spre:

1. Aprofundarea cercetărilor privind problemele de calificare a infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM comise în participație.

2. Riscul întemeiat și extrema necesitate în calitate de cauze care exclud caracterul penal al faptei incriminate la art.159 CP RM.

3. Continuarea investigării activității infracționale neconsumate în cazul infracțiunii de provocare ilegală a avortului (art.159 CP RM).

4. Estimarea eficacității pedepselor prevăzute pentru faptele incriminate la alin.(1) și (2) art.159 CP RM.

BIBLIOGRAFIE:

1. Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Nr.122-XV din 14.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110.

2. Codul penal al Republicii Moldova. Nr.985-XV din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.128-129.

3. Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova. Nr.1298 din 24.07.1997. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.54-55/502.

4. Date statistice în domeniul ocrotirii sănătății realizate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova – „Întreruperi de sarcină în perioada anilor 1995-2013”. www.statistica.md (vizitat 17.11.2014)

5. Legea ocrotirii sănătății. Nr.411 din 28.03.1995. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.34.

6. Plop A. Disensiuni privind nrecunoașterea indicațiilor sociale în calitate de circumstanță care înlătură caracterul penal al faptei prevăzute la art.159 CP RM. În: Revista științifică a USM „Studia Universitatis Moldaviae”. Seria „Științe sociale”, 2013, nr.3(63), p.183-187.

7. Plop A. Influența termenului de gestație asupra încadrării faptei potrivit art.159 CP RM. În: Revista Națională de Drept, 2014, nr.8, p.74-78.

8. Plop A. Aspecte polemizate privind obiectul material al infracțiunii de provocare ilegală a avortului. În: Revista Națională de Drept, 2014, nr.9, p.39-42.

9. Plop A. Conotații juridico-penale privind consimțământul femeii însărcinate la întreruperea cursului sarcinii. În: Revista Națională de Drept, 2014, nr.10, p.66-71.

10. Plop A. Momentul de consumare a infracțiunii de provocare ilegală a avortului. În: Rezumatele comunicărilor prezentate la Conferința

științifică cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare” (Chișinău, 10-11 noiembrie 2014). Științe Sociale. Vol.II. Chișinău: CEP USM, 2014, p.112-115.

11. Plop A. Situația-premisă – condiție *sine qua non* pentru existența infracțiunii de provocare ilegală a avortului (art.159 CP RM). În: Revista științifică a USM „Studia Universitatis Moldaviae”. Seria „Științe sociale”, 2014, nr.8(78), p.117-123.

12. Plop A. Necesitatea apărării întreruperii cursului sarcinii în condiții de siguranță prin mijloace juridico-penale. În: Revista Națională de Drept, 2015, nr.1, p.39-43.

13. Plop A. Conținutul obiectului juridic special al infracțiunii de provocare ilegală a avortului. În: Materialele Conferinței științifice internaționale cu genericul „Rolul științei și educației în implementarea Acordului de Asociere la Uniunea Europeană”, eveniment dedicat aniversării a 60 de ani ai academicianului Valeriu Canțer: Chișinău, 5 februarie 2015. Iași: Vasiliana '98, 2015, p.388-393.

14. Proiect de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, înregistrat cu nr.1765 la 29.07.2011, retras la 20.03.2012. www.parlament.md (vizitat 29.04.2012)

15. Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății cu privire la efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii în condiții de siguranță, nr.647 din 21.09.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.241-246.

16. Красиков А.Н. О декриминализации незаконного производства аборта (ст.123 УК РФ) как преступления против личности. In: Вестник СГАП, 1998, № 4, p.16-23.

17. Панкратов В. Проблемы установления уголовной ответственности за незаконное производство аборта. In: Уголовное право, 2001, №3, с.40-42.

18. A.K. vs. Latvia, CEDH, 24 june 2014. www.hudoc.echr.coe.int (vizitat 11.11.2014)

19. Boso vs. Italy, CEDH, 5 september 2002 (rezumat). www.hudoc.echr.coe.int (vizitat 22.03.2013)

20. R.R. vs. Poland, CEDH, 26 may 2011. www.hudoc.echr.coe.int (vizitat 13.02.2013)

21. X. vs. United Kingdom, Comm. EDH, 13 may 1980. www.hudoc.echr.coe.int (vizitat 11.11.2014)

ADNOTARE

Plop Aliona, „Răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului”, teză de doctor în drept la specialitatea 554.01 – Drept penal și execuțional penal, Chișinău, 2015

Structura lucrării. Teza cuprinde: Introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 238 titluri, 154 pagini text de bază. Rezultatele obținute sunt publicate în 8 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: avort, întreruperea cursului sarcinii, indicații medicale, produs al concepției, femeie însărcinată, termen de gestație, condiții de siguranță, consimțământ al victimei.

Domeniul de studiu. Lucrarea face parte din domeniul Dreptului penal, Partea Specială.

Scopul lucrării rezidă în soluționarea problemelor privind instituirea, diferențierea și tragerea la răspundere penală pentru provocarea ilegală a avortului, precum și în formularea, la nivel de exegeză doctrinară, a unor recomandări în vederea eficientizării cadrului incriminator în materie și aplicării corecte și uniforme de către instanțele de judecată a normei de incriminare prevăzute la art.159 CP RM.

Obiectivele lucrării: verificarea oportunității incriminării faptei de întrerupere ilegală a cursului sarcinii; argumentarea pleneră și precisă a momentului de consumare a infracțiunii prevăzute la art.159 CP RM; determinarea gradului de compatibilizare dintre art.159 CP RM și normele extrapenale de referință; conturarea curenților tehnico-legislative de care suferă norma de incriminare prevăzută la art.159 CP RM; elaborarea unui model incriminator al art.159 CP RM, orientat spre înlăturarea deficiențelor tehnico-juridice ce vizează norma investigată etc.

Noutatea științifică și originalitatea rezultatelor obținute rezidă într-o încercare, în premieră absolută la nivel național, de a realiza o analiză de calibrul a temeiului real al răspunderii penale pentru provocarea ilegală a avortului. **Problema științifică de importanță majoră soluționată** constă în fundamentarea științifică a momentului de consumare a infracțiunii de provocare ilegală a avortului în varianta-tip, având ca efect tranșarea polemicii doctrinare acerbe privind modalitatea componenței de infracțiune prevăzute la alin.(1) art.159 CP RM, ceea ce va permite aplicarea unitară a răspunderii penale pentru respectiva infracțiune.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Teza de doctorat reprezintă un algoritm conceptual care descrie la nivel teoretic: principiile aplicării normei de incriminare prevăzute la art.159 CP RM în procesul de calificare; modalitățile de ajustare a cadrului incriminator etc. Rezultatele reflectate în lucrare pot fi utilizate în activitatea științifică, instructiv-formativă, în activitatea practică a organelor de drept, dar mai cu seamă în procesul de legiferare.

Implementarea rezultatelor științifice își găsește oglindire în procesul de instruire a studenților, masteranzilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior cu profil juridic din Republica Moldova, precum și în activitatea practică a organelor de drept.

АННОТАЦИЯ

Плоп Алёна «Уголовная ответственность за незаконное производство аборта», Диссертация на соискание ученой степени доктора права, Специальность 554.01 – Уголовное право и уголовно-исполнительное право, Кишинёу, 2015

Структура работы: Диссертация содержит: введение, 3 главы, общие выводы и рекомендации, библиографию, состоящую из 238 наименований. Основной текст изложен на 154 страницах. Полученные результаты были опубликованы в 8 научных работах.

Ключевые слова: аборт; прерывание беременности; медицинские показания; продукт зачатия; беременная женщина; период беременности; условия безопасности; согласие потерпевшей.

Область исследования: Диссертационное исследование относится к области Особенной части Уголовного права.

Цель диссертационного исследования состоит в решении вопросов установления, дифференцирования и применения уголовной ответственности за незаконное производство аборта, а также в формулировке, на уровне доктрины, некоторых рекомендаций по улучшению законодательных предписаний, способствующих правильному и единообразному применению судебными инстанциями положений уголовного закона, предусмотренных ст.159 УК РМ.

Задачи исследования: проверка возможности инкриминирования деяния, состоящего в незаконном прерывании беременности; точная и исчерпывающая аргументация момента окончания преступления, предусмотренного ст.159 УК РМ; определение степени соответствия положений, содержащихся в ст.159 УК РМ, нормам действующего законодательства неуголовного характера; выявление недостатков законодательной техники, встречающихся при исследовании уголовно-правовой нормы, предусмотренной ст.159 УК РМ; разработка нового образца ст.159 УК РМ, направленного на устранение недостатков законодательной техники и т.д.

Научная новизна и оригинальность выводов выражается в оригинальном характере исследования, впервые проведенного на национальном уровне, оснований и пределов уголовной ответственности за незаконное производство аборта.

Решение значимой научной проблемы состоит в научном обосновании момента окончания преступного деяния в виде незаконного производства аборта, явившегося предметом ожесточенных научных споров – обстоятельство, установление которого будет способствовать единообразному применению уголовного закона в части данного преступления.

Теоретическая значимость исследования и практическая применимость результатов исследования. Настоящая диссертация являет собой концептуальный алгоритм, устанавливающий на теоретическом уровне принципы применения в процессе квалификации уголовно-правовой нормы, предусмотренной ст.159 УК РМ, определяющий основания и пределы применения квалифицирующих составов и т.д. Результаты исследования могут быть использованы в научной, учебно-образовательной деятельности, а также в практической деятельности правоохранительных органов, в особенности в процессе законотворчества.

Внедрение результатов диссертационного исследования. Результаты настоящего исследования применяются при подготовке студентов, мастерандов высших учебных заведений юридического профиля, а также в практической деятельности правоохранительных органов.

SUMMARY

Plop Alyona “Criminal liability for illegal performing of abortion” PhD Thesis, Specialty – 554.01 – Criminal Law and law of penal execution, Chisinau, 2015

Thesis structure: Introduction, 3 chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 238 titles, 154 basic text pages. The fundamental ideas and scientific results are exposed and published in 8 scientific papers.

Keywords: abortion; interruption of gestation; medical indications; the product of conceiving; the pregnant woman; the period of gestation; safety conditions, consent of the victim.

The domain of study: The study performed by the author takes part from the domain of the Criminal Law (Special part).

The purpose of study consists in solving of the questions concerning establishment, differentiation and application of criminal liability for illegal performing of the abortion, including proposals obtained as a result of a scientific analysis of some recommendations in order to improve legislative norms in the domain of correct and uniform application by the judicial instances of the criminal legal norm provided by the article 159 of the Criminal code of the Republic of Moldova.

The objectives of study: verifying of opportunity to charge with the misdeed of illegal interruption of gestation; the precise and exhaustive demonstration of the moment of consumption of the criminal abortion; determination of correspondence of the legal provisions form article 159 of the Criminal code to legal norms of non-criminal character; prove the evidence of legal technique's deficiencies, which are met in the process of scientific investigation of the legal norm of criminal abortion; elaboration of a new draft model of the article 159 of the Criminal code of the Republic of Moldova which will be directed to the avoidance of the legal imperfections and so on.

The scientific novelty and originality of the obtained results is expressed in the fact that this scientific research is positioned as the first and original study on a national level of the grounds and limits of criminal liability for illegal performing of abortion.

The important scientific problem solved in the realm of this study consist in systematic demonstration of the moment of consumption of criminal abortion, as a result of heightened scientific debates concerning the Corpus Delicti incorporated in the part (1) article 159 of the criminal code of the Republic of Moldova – the circumstance, which establishment contributes to the uniform application of the Criminal law regarding this criminal offence.

The theoretical importance of study and its practical value. The present study constitute a fundamental algorithm, which determine on a theoretical level the rules of qualification of the criminal misdeed provided by the article 159 of the Criminal code of the Republic of Moldova; the legal grounds and the limits of applications of aggravated models of criminal abortion etc. The obtained scientific results can be taken into account in the process of further scientific, educational and empirical activity of the law enforcement authorities, especially in the process of lawmaking activity.

The implementation of the scientific results finds its manifestation in the special training of students, masters, graduates from institutions of higher educations of juridical specialization from the Republic of Moldova, as well as in the empirical activity of law enforcement authorities.

PLOP Aliona

**RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU
PROVOCAREA ILEGALĂ A AVORTULUI**

Specialitatea 554.01 – Drept penal și execuțional penal

Autoreferatul tezei de doctor în drept

Aprobat spre tipar 28.04.2015.

Hârtie offset. Tipar offset.

Coli de tipar 1,75.

Formatul hârtiei 60×84 ¹/₁₆

Tirajul 50 ex.

Comanda nr.____.

Centrul Editorial-Poligrafic al USM
str. A.Mateevici, 60, Chișinău, MD 2009